

Wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 15 maja 2014 r.

VIII Ka 124/14

Przewodniczący: Sędzia SO Marek Wasiluk-spr.

Sędziowie SO: Marzanna Chojnowska, Grażyna Zawadzka-Lotko.

przy udziale Prokuratora Małgorzaty Zińczuk.

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2014 r. sprawy W. D. oskarżonego z art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 20 grudnia 2013 r., sygn. akt VII K 336/13,

I. Zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że:

I. w pkt IV części dyspozytywnej wyroku zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata M. K. kwotę 369 (trzysta sześćdziesiąt dziewięć) złotych, w tym kwotę 69 (sześćdziesiąt dziewięć) złotych tytułem 23% stawki podatku od towarów i usług, za pomoc prawną udzieloną z urzędu w postępowaniu przygotowawczym i kwotę 929 (dziewięćset dwadzieścia dziewięć) złotych i 88 (osiemdziesiąt osiem) groszy, w tym kwotę 173 (sto siedemdziesiąt trzy) złote i 88 (osiemdziesiąt osiem) groszy tytułem 23% stawki podatku od towarów i usług, za obronę z urzędu przed Sądem I instancji.

II. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

III. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata M. K. kwotę 516 (pięćset szesnaście) złotych i 60 (sześćdziesiąt) groszy, w tym kwotę 96 (dziewięćdziesiąt sześć) złotych i 60 (sześćdziesiąt) groszy tytułem 23% stawki podatku od towarów i usług, za obronę z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

IV. Zwalnia oskarżonego od ponoszenia opłaty i od pozostałych kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

W. D. został oskarżony o to, że:

I. w okresie od miesiąca września 2012 r. do 10 stycznia 2013 r. w B., uprzednio nękał R. D. poprzez wielokrotne wysyłanie wiadomości tekstowych sms na jej telefon komórkowy, w tym o obraźliwej treści, nachodzenie jej w miejscu zamieszkania, wyzywanie jej słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, grożenie pozbawieniem życia, co wzbudziło u pokrzywdzonej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia oraz istotnie naruszyło jej prywatność, przy czym czynu tego dopuścił się, mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozumienia znaczenia czynu i kierowania swoim postępowaniem, tj. o czyn z art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.;

II. w dniu 16 listopada 2012 r. w B. w mieszkaniu przy ul. (...), spowodował obrażenia ciała R. D., w ten sposób, iż uderzył ją pięścią w okolicę wargi górnej i policzka po stronie prawej przynosowej, w wyniku czego pokrzywdzona doznała obrażeń w postaci obrzęku i podbiegnięcia krwawego w okolicy wargi górnej i policzka prawego, co

skutkowało naruszeniem czynności narządu jej ciała na czas poniżej 7 dni, przy czym czynu tego dopuścił się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozumienia znaczenia czynu i kierowania swoim postępowaniem, tj. o czyn z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 20 grudnia 2013 r. uznał oskarżonego W. D. za winnego popełnienia obydwu zarzucanych mu czynów opisanych w pkt I i II i za to skazał go za czyn opisany w pkt I na mocy 190a § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności, a za czyn opisany w pkt II na mocy art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Na mocy art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę łączną w wymiarze 1 (jednego) roku pozbawienia wolności.

Na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k., art. 72 § 1 pkt 5 i 6 k.k., art. 73 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata i zobowiązał oskarżonego do powstrzymania się od używania substancji psychoaktywnych, kontynuowania leczenia psychiatrycznego oraz podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego od substancji psychoaktywnych przy czym w okresie próby oddał oskarżonego pod dozór kuratora sądowego.

Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. K. kwotę 826,56 złotych tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu w tym kwotę 154,56 złotych tytułem podatku VAT.

Zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

I. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia poprzez naruszenie art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. poprzez brak wszechstronnej analizy materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, który okazał się niespójny i budzący poważne wątpliwości z pominięciem dowodów korzystnych dla oskarżonego, a w szczególności: - nie danie wiary wyjaśnieniom oskarżonego, w których nie przyznaje się do popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie I wyroku w sytuacji, gdy przesłuchany w sprawie W. D. podał, iż smsy do byłej żony dotyczyły kontaktów z córką, a do mieszkania R. D. przychodził, gdyż miał ustalone kontakty w miejscu pobytu matki dziecka i w jej obecności, zaś sama pokrzywdzona przyznała, że oskarżony wysyłał smsy z zapytaniem o dziecko, - uznanie za wiarygodne zeznań świadków W. B. (1) i W. B. (2), a obciążających oskarżonego w sytuacji, gdy są to osoby najbliższe pokrzywdzonej i w związku z tym zeznania te można uznać za stroniczne, - uznanie przez Sąd, iż zeznania pokrzywdzonej są wiarygodne w sytuacji, gdy pomiędzy oskarżonym a R. D. istnieje konflikt, dotyczący kontaktów z dzieckiem co prowadzi do wniosku, że zeznania tego świadka nie mogą stanowić wiarygodnego dowodu w sprawie,

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku mający wpływ na jego treść, a polegający na uznaniu, że oskarżony dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie II wyroku, w sytuacji, gdy z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie w postaci wyjaśnień oskarżonego, nagrania wideo (k.247-249) nie wynika by W. D. uderzył pokrzywdzoną zaś z zeznań funkcjonariuszy policji M. C. i M. P. wynika, iż po przybyciu na interwencję w dniu 16 listopada 2012 r. do

mieszkania pokrzywdzonej, nie miała ona widocznych obrażeń ciała i oświadczyła, że nie potrzebuje pomocy lekarskiej,

III. naruszenie przepisów postępowania t.j. art. 626 § 1 i 2 k.p.k. w zw. § 14 ust. 1 pkt 2 i § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.) przez niezasądzenie na rzecz obrońcy W. D. adwokat M. K. kosztów za obronę udzieloną oskarżonemu w postępowaniu przygotowawczym oraz nieuwzględnienie wszystkich terminów rozpraw w postępowaniu przed Sądem I - szej instancji w sytuacji gdy nie zostały one uiszczone ani w całości ani w części.

Wskazując na powyższe obrońca wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie W. D. od popełnienia zarzucanych mu czynów opisanych w punkcie I i II wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku oraz przyznanie na rzecz Adwokat M. K. kosztów za postępowanie przygotowawcze oraz postępowanie przed Sądem I - szej instancji podwyższone o podatek z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu za postępowanie w sprawie o sygn. akt VII K 336/13, które to koszty nie zostały uiszczone ani w części ani w całości. Ewentualnie wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I - szej Instancji. Ponadto wnosił o zasądzenie kosztów obrony udzielonej z urzędu za postępowanie przed Sądem odwoławczym wskazując równocześnie, iż koszty te nie zostały uiszczone ani w całości ani nawet w części.

Sąd Okręgowy, zważył co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego W. D. okazała się częściowo zasadna.

Zdaniem Sądu odwoławczego, rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego wolne jest od błędów w zakresie ustaleń faktycznych jak i obrazy przepisów postępowania: art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. Rozstrzygając o sprawstwie i winie oskarżonego W. D. co do obu zarzucanych mu czynów, Sąd I - instancji, wbrew sugestiom apelującego wziął pod uwagę całokształt zgromadzonych i ujawnionych dowodów, zaś wywiezione na podstawie ich skrupulatnej analizy wnioski końcowe w sposób wyczerpujący i jednoznaczny uzasadnił. Podstawą wydania kwestionowanego rozstrzygnięcia stała się analiza wszystkich istotnych z punktu widzenia stawianego zarzutu okoliczności, również tych korzystnych dla osoby oskarżonego.

O sprawstwie oskarżonego W. D. co do obu zarzucanych czynów Sąd I - szej instancji prawidłowo w znacznej mierze oparł się na zeznaniach pokrzywdzonej R. D. W sposób szczegółowy opisała ona działania byłego męża, a które traktowała jako natrętne, dokuczliwe, budzące niepokój i niepewność i których sobie nie życzyła, co jasno komunikowała oskarżonemu. Pokrzywdzona przytaczała przykłady niewłaściwego zachowania oskarżonego, uprzykrzania jej życia poprzez nachodzenie jej w miejscu zamieszkania, cytowała treści wyzwisk, jakie kierował pod jej adresem, wskazywała też na duże ilości wysyłanych smsów o różnej treści. Pokrzywdzona w swoich zeznaniach opisała także drobiazgowo zdarzenie z dnia 16 listopada 2012 r., kiedy została uderzona przez oskarżonego pięścią w twarz.

W ocenie Sądu Rejonowego, którą to Sąd Okręgowy podziela, zeznania pokrzywdzonej były logiczne, rzeczowe i spójne, tym samym rysowały rzeczywisty obraz częstotliwości i form zachowań oskarżonego. Nadto podkreślenia wymaga fakt, iż Sąd Rejonowy prowadził

postępowanie dowodowe przy zachowaniu zasady bezpośredniości. Miał osobistą styczność z R. D., obserwował jej zachowanie, sposób, w jaki odpowiadała ona na pytania sądu i stron postępowania. Jej zachowanie przed Sądem, sposób wypowiedzi i ich konsekwentne formułowanie, pozwoliło Sądowi nabrać przekonania o tym, że mówi ona prawdę i nie przypisuje byłemu mężowi działań, których oskarżony się nie dopuścił. Tym samym stanowisko Sądu w przedmiocie wiarygodności i miarodajności określonych twierdzeń R. D. jest zatem tym bardziej trafne.

Nie sposób przekonania Sądu w ww. zakresie skutecznie zakwestionować chociażby przez podnoszony przez skarżącego fakt, że smsy oskarżonego do byłej żony dotyczyły kontaktów z córką, a do mieszkania przychodził dlatego, że miał ustalone kontakty w miejscu pobytu matki dziecka. Powyższa argumentacja nie mogła wpłynąć na zmianę oceny wiarygodności zeznań R. D. Zgodzić się trzeba, że skarżącym, iż wśród wysyłanych smsów były te z ogólnymi pytaniami o dziecko, ale podkreślić trzeba, że w zdecydowanej części smsy były obraźliwe i zawierały treści rasistowskie związane z romskim pochodzeniem byłej żony oskarżonego.

Dyspozycje pokrzywdzonej w całości potwierdziły też W. B. (1) i siostra W. B. (2), które również same były naocznymi świadkami zachowania oskarżonego. Są to wprawdzie osoby najbliższe pokrzywdzonej, jednakże sama ta okoliczność, wbrew sugestii skarżącego, nie pozbawia ich zeznań waloru wiarygodności. Tym bardziej, iż złożone przez nie zeznania były logiczne, konsekwentne i wzajemnie się uzupełniały, nie było w nich luk czy niejasności, które mogłyby świadczyć o tym, że nie odzwierciedlają rzeczywistości i są złożone jedynie na użytek toczącego się postępowania, by bezpodstawnie obciążyć oskarżonego.

O prawdziwości zeznań pokrzywdzonej i ww. świadków przekonuje też fakt, że korespondują one z zeznaniami osób obcych: A. C. pełniącej funkcję kuratora społecznego i sprawującej nadzór nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej R. D. nad małoletnią córką i zeznaniami złożonymi przez funkcjonariuszy Policji: M. C., M. P., K. Z. i Z. H., którzy brali udział w interwencjach zgłaszanych przez pokrzywdzoną w jej miejscu zamieszkania. Nadto zeznania pokrzywdzonej korespondują z dowodami z dokumentów w postaci: protokołu z oględzin jej telefonu komórkowego (k. 37-49), obrazującego ilość otrzymywanych wiadomości tekstowych, jak też ich treść, czy też notatek urzędowych z interwencji policji (k. 1, 10, 34).

Sąd I instancji dostrzegając sprzeczność wyjaśnień oskarżonego W. D. z całokształtem materiału dowodowego zasadnie uznał, iż stanowią one jedynie przyjętą linię obrony.

Powyższe okoliczności w ocenie Sądu Okręgowego nie pozwalają tym samym na zakwestionowanie końcowych wniosków wyprowadzonych przez Sąd I instancji, tak w zakresie sposobu oceny zgromadzonych dowodów, jak i konkluzji o przypisaniu S. W. sprawstwa zarzucanego mu czynu z art. 190a § 1 k.k.

Jednocześnie, w świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie nie można podzielić twierdzeń skarżącego, iż Sąd Rejonowy dokonał błędnych ustaleń faktycznych, co do popełnienia przez oskarżonego czynu z punktu II aktu oskarżenia.

Powyższego stanowiska nie zmieniła argumentacja skarżącego. Fakt, że świadkowie: M. C. i M. P. relacjonując przebieg interwencji wskazywali co prawda, że pokrzywdzona nie miała widocznych obrażeń ciała, nie przesądza, że oskarżony nie dokonał uszkodzenia jej ciała. Jak słusznie zauważa Sąd Rejonowy, w krótkim czasie od uderzenia u pokrzywdzonej nie

musiały być jeszcze widoczne ślady i obrzęk, tym bardziej, iż jak potwierdza to opinia biegłego medycyny sądowej, nie doznała ona na tyle silnych urazów, które musiały być od razu widoczne.

Nadto doznane obrażenia u pokrzywdzonej zostały potwierdzone w obiektywnym dowodzie w postaci opinii sąдово-lekarskiej (k.8). Z treści jej wynika, iż pokrzywdzona zasięgała porady lekarskiej w (...) w dniu zdarzenia, a biegły dysponował także kartą informacyjną wystawioną w dniu 16 listopada 2012 r. o godzinie 21.00 z której wynikało, że została uderzona pięścią w twarz. Laryngolog stwierdził wówczas w okolicy górnej wargi prawego policzka niewielki obrzęk.

Wbrew opinii skarżącego, także dowód z odtworzenia na rozprawie nagrania dostarczonego przez niego (k. 247-249), potwierdza, że w dniu 16 listopada 2012 r. oskarżony dokonał uszkodzenia ciała pokrzywdzonej. Nagranie nie obrazuje całości zdarzenia z tego dnia, gdyż urywa się gwałtownie w pewnym momencie, a na dalszym nagraniu widać płaczącą i trzymającą się za twarz i nos pokrzywdzoną, która mówi do oskarżonego, aby opuścił jej mieszkanie z powodu tego, że uderzył ją w twarz. Na nagraniu słychać też rozmowę telefoniczną R. D. z inną osobą, której mówi też, że oskarżony ją uderzył.

W ocenie Sądu Okręgowego, bezspornie zatem oskarżony spowodował uszkodzenie ciała pokrzywdzonej R. D. w jej mieszkaniu w dniu 16 listopada 2012 r. i wniosek Sądu o przypisaniu sprawstwa zarzucanego oskarżonemu czynu z art. 157 § 2 k.k., był również w pełni uprawnionym.

Nadmienić należy, iż w świetle sporządzonej opinii biegłych nie budziło przy tym wątpliwości, iż obu czynów oskarżony dopuścił się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozumienia znaczenia czynu i kierowania swoim postępowaniem.

Sąd odwoławczy podzielił też rodzaj i wymiar kar jednostkowych za każdy z popełnionych występów oraz kary łącznej orzeczonej wobec oskarżonego. Sąd I instancji w tym zakresie należycie umotywowował swoje rozstrzygnięcia, wskazując na występujące w sprawie okoliczności obciążające i łagodzące. Kierując się dyrektywami sądowego wymiaru kary określonymi głównie w art. 53 k.k., słusznie uznał, iż kara 8 miesięcy pozbawienia wolności wymierzona za czyn opisany w punkcie I wyroku oraz kara 6 miesięcy za czyn opisany w punkcie II wyroku będzie czynić zadość wskazanym tam dyrektywom. Określając karę łączną w wymiarze 1 roku pozbawienia wolności Sąd prawidłowo kierował się takimi okolicznościami jak: bliski odstęp czasowy, godzenie w różne dobra chronione prawem, wysoki stopień społecznej szkodliwości każdego z czynów. Analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy i uwzględniając dyrektywy wymiaru kary Sąd doszedł przy tym do trafnego przekonania, że zaistniały przesłanki do warunkowego zawieszenia względem oskarżonego orzeczonej kary pozbawiania wolności.

Natomiast zaaprobować należało zarzut skarżącego naruszenia art. 626 § 1 k.p.k. w zw. § 14 ust. 1 pkt 2 i § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.). Sąd Rejonowy w ogóle bowiem nie orzekł o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu przygotowawczym, a nadto pominął jeden z terminów rozprawy i przez to wadliwie ustalił wysokość wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną oskarżonemu z urzędu w postępowaniu przed sądem na kwotę 826,56 złotych. Stąd też wyrok Sądu

Rejonowego w jego punkcie IV wymagał korekty, stosownie do art. 437 k.p.k. Wysokość stawki za czynności adwokacie w postępowaniu przygotowawczym ustalono stosownie do treści § 14 ust. 1 pkt 2, a w postępowaniu przed Sądem zgodnie z § 14 ust. 2 pkt 3 i § 16 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Na podstawie § 2 ust. 1 i 3 oraz § 14 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.) Sąd orzekł o kosztach za obronę W. D. w postępowaniu odwoławczym, świadczoną w sprawie z urzędu.

Z uwagi na sytuację materialną oskarżonego, Sąd odwoławczy na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. zwolnił go od ponoszenia opłaty i od pozostałych kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.